

СЕРІЯ ОНЛАЙН-ЛЕКЦІЙ З ОСВІТНІХ ОЦІНЮВАНЬ

У межах співпраці з інститутами
післядипломної педагогічної освіти та
академіями неперервної освіти

лекція 5

Міжнародне дослідження якості освіти PISA

Тетяна Вакуленко

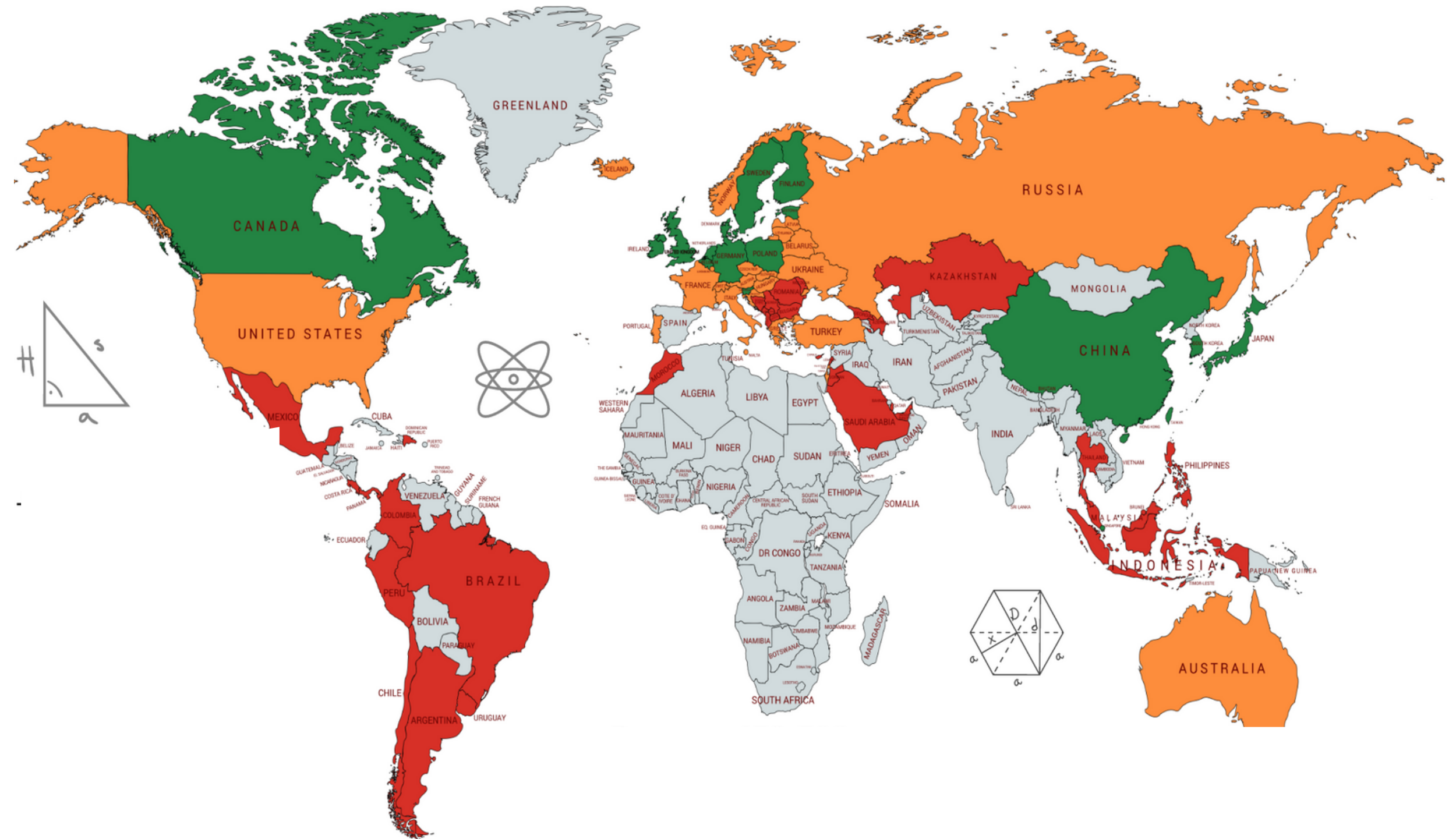

- 1 ЗНО і ДПА: сутність оцінювань і відмінності між ними
- 2 ЗНО: традиції та новації
- 3 ДПА: поточний стан і перспективи
- 4 Шкалювання результатів. Межі інтерпретації результатів різних освітніх оцінювань
- 5 Міжнародне дослідження якості освіти PISA
- 6 Основні результати України в PISA-2018 та специфіка PISA-2022
- 7 Загальнодержавне моніторингове дослідження якості початкової освіти
- 8 Загальнодержавне моніторингове дослідження якості початкової освіти: основні результати першого циклу
- 9 Сертифікація вчителів: незалежне тестування
- 10 Стратегія освітніх оцінювань в Україні

Лекція 5

PISA 2018: країни-учасниці

- **Programme for International Student Assessment (PISA)** — це міжнародне дослідження якості освіти, започатковане Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) у 1997 році.
- Проводиться **з 2000 року**. Цикл дослідження **3 роки**.
- Охоплює **понад 80 країн**, на які припадає більше 80 % світової економіки.
- Участь беруть **15-річні школярі**, які навчаються щонайменше в сьомому класі.
- Досліджує **рівень компетентностей (грамотності)**, тобто здатність підлітка використовувати знання й уміння, здобуті в школі та поза нею, у різних життєвих ситуаціях.
- Формат: **комп'ютерний** або **паперовий**.

Вивчити та порівняти освітні системи різних країн світу через вимірювання читацької, математичної та природничо-наукової грамотності учнів, безпосередньо не пов'язаних з оволодінням шкільними програмами.

Визначити чинники, які впливають на успішне навчання учнів.

Простежити тенденції в освіті в межах окремих країн, а також у світі.

Спрямованість на освітню політику

Інноваційна концепція грамотності

Відповідність до ідеї навчання упродовж життя

Регулярність

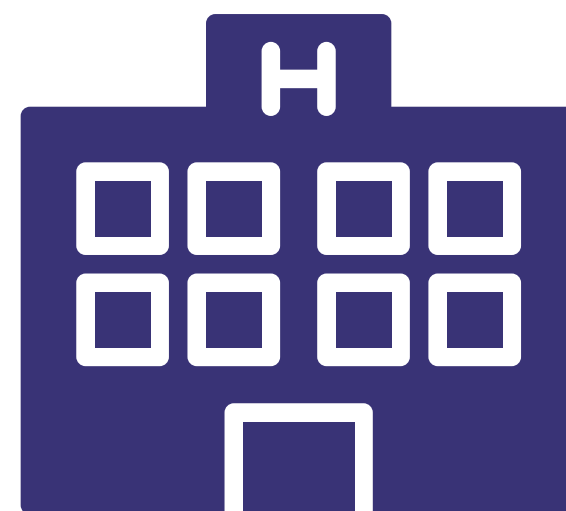

Значна кількість країн-учасниць

ТЕСТ
+
АНКЕТА

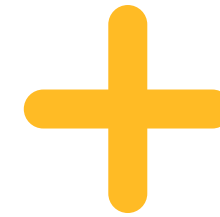

АНКЕТА

ДАНІ
ДЕРЖАВИ

Для оцінювання читацької,
математичної та природничої
грамотності.
У кожному циклі дослідження
вибирається **провідна галузь**

Для визначення
чинників, які впливають
на успішність навчання
учнів

Здатність учня / студента сприймати, аналізувати, використовувати й оцінювати письмовий текст задля досягнення певних цілей, розширювати свої знання й читацький потенціал, а також посилювати свою готовність брати активну участь у житті суспільства.

Здатність учня / студента формулювати, застосовувати й інтерпретувати математику в різноманітних контекстах. Це включає математичні міркування й застосування математичних понять, процедур, фактів та інструментів для опису, пояснення й прогнозування явищ.

Грамотність у галузі математики допомагає зрозуміти роль математики у світі, робити аргументовані висновки й приймати рішення, необхідні людям як творчим, активним і свідомим громадянам.

Здатність учня / студента як свідомого громадянина вивчати й вирішувати питання, пов'язані з *наукою й науковими ідеями*. Науково грамотна особа готова аргументовано міркувати про науку й технології, що потребує від неї таких компетентностей: пояснювати різноманітні явища з наукової позиції, оцінювати й розробляти наукове дослідження, а також інтерпретувати дані й докази з наукової позиції.

МЕТА

Докладне **вивчення чинників**, які зумовлюють відмінності в читацькій, математичній і природничій грамотності учнів 15 років як у межах країни, так і порівняно з іншими країнами. Ці дані допомагають урядам ефективно використовувати бюджет і змінювати освітні політики там, де це найбільше потрібно.

РІЗНОВИДИ

- ▶ Анкета для учнів
- ▶ Анкета для адміністраторів закладів освіти
- ▶ Анкета обізнаності учасників у комп'ютерних технологіях
- ▶ Анкета, у якій збирається інформація про перерви в процесі навчання, заходи щодо зміни в навчально-виховному процесі, очікувані результати навчання тощо
- ▶ Анкета для батьків

Анкета для учнів та адміністраторів закладів освіти

- Ставлення учнів до навчання, їхні звички у школі та поза нею, атмосфера в сім'ї
- Якість ресурсів школи, громадський чи приватний контроль і фінансування школи, процес прийняття рішень
- Особливості відбору персоналу школи, пріоритетні сфери у навчальних програмах, доступність гуртків
- Структура і тип школи, кількість і розмір класів, мікроклімат у школі та класі
- Різні види діяльності, пов'язані з вивченням провідної галузі у класі

Вимоги до формування вибірки PISA

Репрезентативність

- Типи закладів освіти
- Регіони
- Мови навчання (українська й російська)

Державні / приватні заклади освіти

Визначена кількість учнів / студентів

Етапи проведення дослідження

Підготовчий

- розроблення засадничих документів дослідження
- розроблення, переклад та адаптація тестових й опитувальних матеріалів
- підготовка вибірки
- дослідження
- підготовка процедур проведення дослідження

Пілотний

- апробація завдань та інструментарію дослідження

Основний

- проведення тестування й анкетування учасників
- верифікація міжнародних і національної баз даних дослідження

Звітний

- підготовка й представлення основних міжнародного та національного звітів за результатами дослідження
- здійснення вторинного аналізу даних та підготовка тематичних звітів за результатами дослідження

Визначення результатів PISA

Шкала 1000 балів

Середнє — 500 балів

Стандартне
відхилення — 100 балів

Кожна з галузей містить певні **змістовні частини**, за якими учасник отримує окремі бали. Рівень грамотності учасників з кожної галузі оцінюється відповідно до **шести рівнів**.

Бал із кожної предметної галузі PISA — це **середнє значення балів усіх учнів/студентів** відповідної країни. PISA **не надає загального бала** для всіх предметів разом.

Про що говорять бали PISA

626 - рівень 6

500

407- рівень 2

Про що говорять бали PISA

...можуть розуміти великі за обсягом тексти, визначаючи, яка інформація в тексті є релевантною, навіть якщо шукану інформацію складно відразу помітити. ...можуть встановлювати причиново-наслідкові чи інші зв'язки на основі глибокого розуміння достатньо великих за обсягом фрагментів тексту...

...не тільки можуть читати прості й відомі їм тексти та розуміти їх прямолінійно, але й демонструють, навіть за відсутності чітких указівок, певну здатність пов'язувати кілька фрагментів інформації, робити висновки, які виходять за межі явно наведеної в тексті інформації, та пов'язувати інформацію з тексту з власним досвідом і знаннями...

СКНАРА

Байка Езопа

Скнара продав усе, що мав, і купив собі зливok золота. Виривши яму поруч зі старою стіною, він закопав у ній свій скарб. Відтоді щоранку ходив скнара милуватися своїм золотом.

Один із його працівників якось помітив, що скнара часто навідується в те саме місце, і вирішив вистежити його. Скоро цей працівник розгадав таємницю захованого скарбу. Він почав копати, натрапив на золото й украв його.

Прийшовши наступного разу, скнара виявив лише порожню яму. Він почав рвати на собі волосся й голосити з розпуки.

Сусід багатія, почувши той лемент і дізнавшись причину, сказав: «Не плач і не сумуй, друже, а візьми камінь, поклади в яму й уяви собі, що то твоє золото, яке й досі лежить на місці. Будь-який камінь цілком згодиться для цього, бо хоч ти і мав золото, проте насправді не мав нічого, адже не було від нього ніякої користі».

Приклади завдань з
читання **С. 270**

ЗАВДАННЯ 5⁶: СКНАРА

R433Q05

Ось частина розмови між двома співрозмовниками, які прочитали байку «Скнара».

Що міг би сказати 2-ий учасник діалогу на підтвердження своєї думки?

Приклад кодування завдання з читання

СКНАРА: ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ 5

R433Q05

ВІДПОВІДЬ ЗАРАХОВАНО ПОВНІСТЮ

Указано, що мораль байки ґрунтується на тому, що золото має бути замінене чимось марним, таким, що не має цінності.

- Треба було замінити його чимось нікчемним, щоб донести думку⁷.
- Камінь важливий, бо в цьому мораль байки, що, якби він закопав камінь, від нього було б стільки ж користі, як і від золота.
- Якщо замінити камінь чимось кращим, то пропаде сенс байки, адже закопати треба щось зовсім некорисне.
- Камінь нічого не вартий, але для скнари так само нічого не варте було золото!
- Щось краще за камінь — це те, що він міг би використати, а золото він не використовував. Саме на це й натякав сусід.

ВІДПОВІДЬ НЕ ЗАРАХОВАНО

Відповідь неповна або нечітка.

- Камінь важливий для цієї історії. [Повторення суті запитання.]
- Потрібен саме камінь. [Відсутнє пояснення.]
- Це не було те саме. [Незрозуміло.]
- У відповіді показане неточне розуміння матеріалу або відповідь неправдоподібна чи недоречна.
- Потрібен був камінь, бо він важкий.

ШВИДКІСТЬ КАПАННЯ

Крапельниці (або внутрішньовенні вливання) використовують для введення ліків та рідин пацієнтам.

Медичним сестрам потрібно вміти розраховувати швидкість капання D (у краплях за хвилину).

Для цього вони користуються формулою $D = kV / 60t$, де

- k – коефіцієнт капання, який дорівнює кількості крапель на мілілітр,
- V – об’єм розчину в мілілітрах (мл),
- t – час (у годинах), за який має бути введено розчин.

Приклади завдань з математики **С. 330**

ЗАВДАННЯ 1 PM903Q01

Медична сестра хоче вдвічі збільшити час уведення розчину.
Опишіть точно, як саме зміниться величина D , якщо t збільшиться вдвічі, а k і V при цьому залишаться тими самими.

.....

.....

**ШВИДКІСТЬ КАПАННЯ: ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАВДАННЯ 1
PM903Q01**

ВІДПОВІДЬ ЗАРАХОВАНО ПОВНІСТЮ

Код 21: Відповідь описує і напрямок зміни і її величину.

- *Стане половиною того, що було.*
- *Буде половина від початкового.*
- *Стане менше на 50 %.*
- *Зменшиться удвічі.*

ВІДПОВІДЬ ЗАРАХОВАНО ЧАСТКОВО

Код 11: У відповіді зазначено лише напрям зміни або лише величину зміни.

- *D стане менше (не вказано на скільки)*
- *Зміниться на 50 % (не вказано напрям зміни)*
- *D збільшиться на 50 % (неправильний напрям зміни, але правильна її величина)*

ВІДПОВІДЬ НЕ ЗАРАХОВАНО

Код 01: Інші відповіді.

Код 99: Відповіді немає.

Приклад завдання з природничих наук

ДЕННЕ СВІТЛО

Денне світло 22 червня 2002 року

Сьогодні, коли в північній півкулі святкують найдовший день року, в австралійців, навпаки, найкоротший день. У Мельбурні, що в Австралії, Сонце зійде о 7:36 ранку і зайде о 17:08, давши дев'ять годин і 32 хвилини денного світла.

Порівняйте цей день із найдовшим днем у південній півкулі, який очікується 22 грудня, коли Сонце зійде о 5:55 ранку і зайде о 8:42 вечора, давши 14 годин і 47 хвилин денного світла.

Президент Астрономічного товариства містер Перрі Влахос зазначив, що зміни пір року в Північній і Південній півкулях пов'язані з нахилом земної осі на 23 градуси

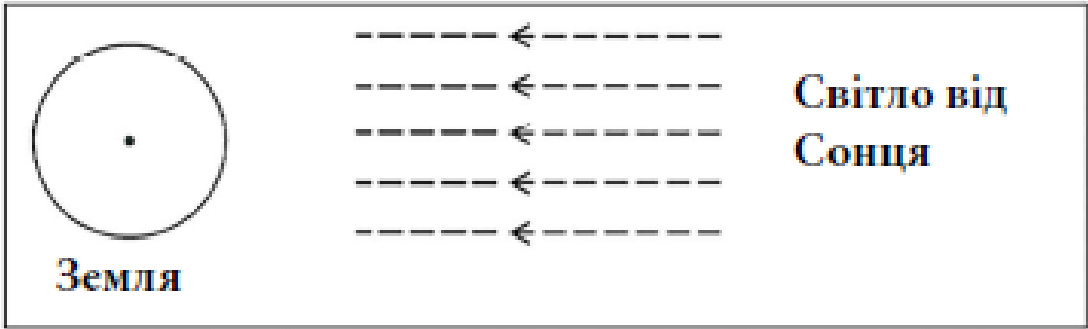

Приклади завдань з природничих наук
С. 369

ЗАВДАННЯ 2: ДЕННЕ СВІТЛО

PS416Q01

На малюнку промені світла від Сонця падають на Землю.

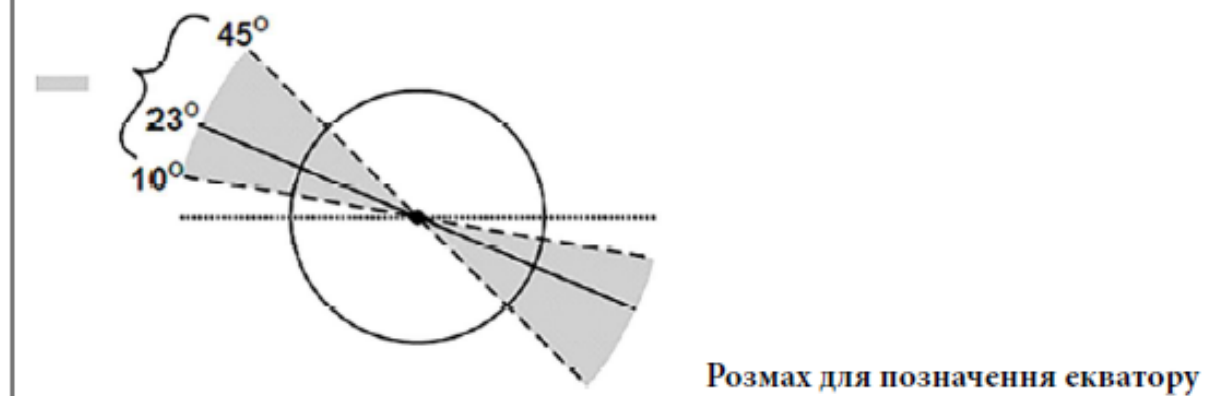
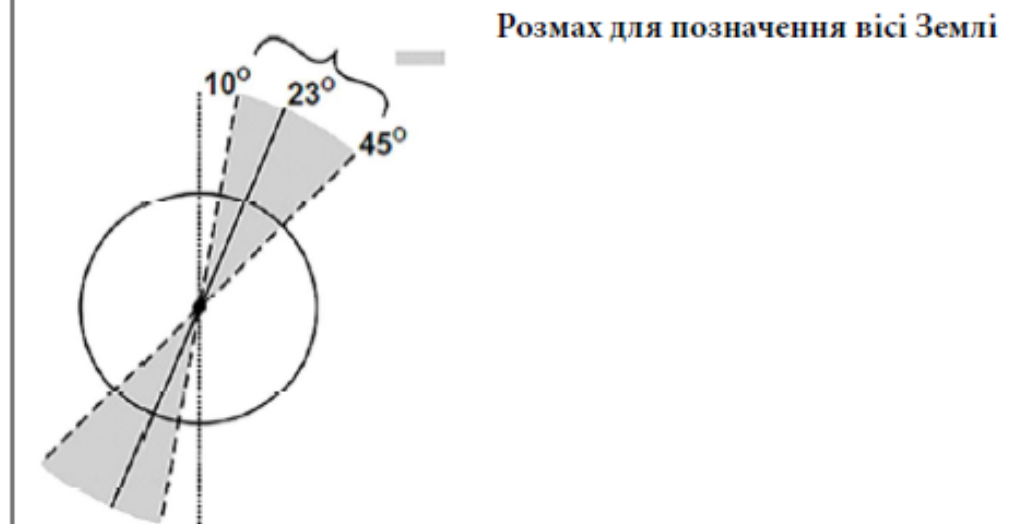

Припустимо, що це найкоротший день у Мельбурні. Покажіть вісь Землі, Північну півкулю, Південну півкулю та екватор на цій схемі. Позначте всі це у своїй відповіді.

ДЕННЕ СВІТЛО: ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАВДАННЯ 2 PS416Q01

Примітки до відповідей:

ВІДПОВІДЬ ЗАРАХОВАНО

Відповідь вважається правильною, коли вісь Землі та екватор позначені в межах, указаних у примітках, а також Південна й Північна півкулі позначені правильно.

ВІДПОВІДЬ НЕ ЗАРАХОВАНО

Інші відповіді.
Немає відповіді

ДОКЛАДНА ІНФОРМАЦІЯ

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Які завдання виконує програма PISA?

У чому полягає унікальність PISA?

За допомогою яких інструментів у PISA досліджуються чинники, що впливають на успішність учнів?

У чому полягає компетентнісне спрямування завдань PISA, наведених у презентації?

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!